

Minnesanteckningar Seniorråd

Tid: 15 december 10-12.30

Närvarande: Erland Bridell (PRO Värmdö), Björn Persson, (PRO Tyresö), Kenan Unesi (Södertälje), Bengt Johansson (SPF Södertälje), Irene Beckman (SPF Salem), Karin Nordh (SPF Huddinge), Inez Granström (SPF Nynäshamn), Birgitta Brynnel (SPF Haninge), Guy Sandström (PRO Haninge), Tommy Hallberg (SKPF Handen/Nynäshamn) Camilla Andersson och Helén Lieberman-Ram, Nestor

På Teams: Margareta Sutton (SPF-RS), Maggie Norheden (SPF Nacka) Jean-Pierre Zune (PRO Botkyrka), Agneta Magnusson (SPF Botkyrka) Monica Fransson (SPF, Värmdö) Anders Magnusson (SPF Botkyrka)

1 Presentationsrunda och om något man vill lyfta eller berätta från sitt lokala pensionärsråd

Vissa förändringar i ordinarie ledamöter lyfts och några föreningar har sina årsmöten i början av 2024, där nya deltagare kan komma att utses. Viktigt att Nestor får information för att kunna hålla deltagarlistan för Seniorrådet aktuell och uppdaterad.

2 Föregående minnesanteckningar

Justering föregående minnesanteckningar: Värmdö söker pengar för att arbeta mot ofrivillig ensamhet

Önskemål om att på nytt bifoga den beslutade uppdragsbeskrivningen för Seniorrådet, vilket vi gör med dessa anteckningar.

3 Verksamhetsplan och aktiviteter 2024

Camilla presenterade verksamhetsplanen för 2024, nu reviderad utifrån inkomna synpunkter, justeringar och prioriteringar från styrgruppen. I bifogade ppt-bilder beskrivs att planen är uppbyggd av flera delar som presenterades och diskuterades under mötet.

Kunskapsutbyten: Chefsmorgon, Nestorcafé, dialogforum om delaktighet i det digitaliserade samhället, nätverk för verksamhetsutvecklare och föreläsningar för seniorer. Chefsmorgnar sker regelbundet 1 gång per månad och temat ska vara kopplat till något Nestorprojekt eller fråga inom äldreområdet som Nestor är engagerad i. Nestorcafé äger rum 1 gång per termin där vi planerar både för fysiska och digitala träffar. Nätverket för verksamhetsutvecklare har ca 30 deltagare, men alla är inte med varje möte. Ett antal deltagare har bildat en arbetsgrupp som med stöd av Nestor kommer att arbeta metoder för att bättre kunna analysera avvikelser och egenkontroller på mer systematisk nivå, se mer längre ner. När det gäller föreläsningar för seniorer prövade Nestor under 2023 att delta på några av kommunernas Äldredagar/äldremässor, utan särskilt stor framgång. Därför återgår vi till att i mån av tid, resurser och val av teman för föreläsningar erbjuda föreläsningar i något större sammanhang, tex vid

föreningars årsmöten. Vi ser helst att frågor till Nestor från de lokala pensionärsföreningarna kan samordnas och gå via Seniorrådets representanter.

Under temat Omställning god och nära vård ingår flera delar. Nestor fortsätter med sina Mötesplatsträffar och workshoppar kring utskrivningsprocessen från sjukhus och den kommunikation som hör till. Dessutom kommer vi stärka våra kontakter med regionens samordningsansvariga vårdcentraler och kommunernas Nära vård- och samordningsfunktioner, för att än mer kroka arm och dra åt samma håll. I planen framgår också att Nestor ska kunna ge stöd i utveckling eller utvärdering av lokala initiativ som bidrar till omställningen till Nära vård- flera förfrågningar som handlar om stärkt stöd i hemmet efter utskrivning från sjukhus har redan inkommit, mer om det under nästa punkt.

Några kommentarer från rådet:

- Intressant att även diskutera inläggning på sjukhus under denna punkt, inte bara utskrivning
- Region Stockholm har gett ett uppdrag till ett företag som intervjuar seniorer kring utskrivning från sjukhus, med fokus på hur det har fungerat och vilka upplevelser man kan dela med sig av. Hör ihop med Regionens arbete kring God och nära vårdomställningen
- Viktigt att analysera glappen i utskrivningsprocessen. Hur sker informationen och kommunikationen med alla berörda i processen. Både professioner, patienter och anhöriga

Projekt/utvecklingsarbeten som Nestor planerar för året. Här följer kommentarer om några av de nya (förkryssade) projekten i bifogade bilderna.

Teamsamverkan på särskilt boende- Ett viktigt fynd i Nestors tidigare rapporter om hälso-och sjukvård på särskilt boende gäller teamsamverkan och hur teamet kan behöva arbeta för att än mer förbättra kvaliteten i den vård och omsorg som ges. Nestor har tagit fram ett stödmaterial som hjälp i första hand för enhetschefer på särskilda boenden, så de kan initiera diskussioner på sina enheter om hur bla teamet kan stärkas, vad som kan behövs förändras/förbättras och vad som kan vara ett första steg i sådant arbete, se mer under punkt 4.

Ta fram stödmaterial för att arbeta med utvärdering- Utifrån den seminarieomgång om uppföljning/utvärdering av icke biståndsbeslutade förebyggande insatser som pågår och avslutas i mars, planerar Nestor att ta fram ett vägledningsmaterial. Det ska fungera som ett metodstöd för hur man lägger upp en plan för sin utvärdering och vilken metod som kan passa utifrån vilka frågor man vill ha besvarade.

Verktyg och vägledning för analys av avvikelser, egenkontroller - Diskussion och arbete ihop med delar av nätverket för verksamhetsutvecklare. Det handlar om att analysera enhetens/förvaltningens samlade avvikelser för att se mönster i brister och kunna vidta strategiska åtgärder. Det finns ofta strukturer på enhetsnivå för att arbeta med sina avvikelser; kvalitetsråd, personalmöten osv. Men det är lätt att hamna i att diskutera individuella fallet än att se om det finns strukturella faktorer som bidrar till avvikelserna. En del av att analysera sina avvikelser eller

göra egenkontroll är att leta efter bakomliggande orsaker. Verksamhetsutvecklare kan även ha till uppgift att analysera och lära från avvikelser på flera boenden och göra kunskaperna till nytta för flera boenden i kommunen.

Framtidens äldreomsorg - biståndshandläggarens roll i att främja hälsa, se bild i ppt-presentationen. Önskemål från flera kommuner att Nestor tillsammans med handläggare från kommunerna analyserar biståndshandläggarnas roll i en förändrad omvärld. Detta, särskilt med tanke på den nya socialtjänstlagen där det förebyggande perspektivet starkt framhålls och även de kända utmaningar inom kompetensförsörjningen i äldreomsorgen som råder där behov av nya arbetssätt behöver utvecklas.

Anhörigperspektiv vid flytt till särskilt boende, se bild i ppt-presentationen. Externa medel har beviljats för detta projekt som syftar till att undersöka anhörigas erfarenheter av ett anhörigperspektiv i möten med professioner i samband med den närståendes inflytt till särskilt boende. Genomförs av Marie Cedershiölds högskola i samarbete med några aktörer. Ännu inte beslutat hur Nestors medverkan ser ut eller vilka av våra kommuner som kommer engageras i projektet.

4 Presentation- sondering av ”stärkt stöd i hemmet” och ”stödmateriel till rapporter”

Nestor har under hösten undersökt pågående eller planerade initiativ inom våra ägarorganisationer som rör omställning till Nära vård och att ge ett stärkt stöd i hemmet till äldre som skrivs ut från sjukhus. Sonderingen kan leda till arbete där Nestor följer genom att beskriva eller utvärdera några av initiativen. Här kommer en kort beskrivning av de olika initiativen (se även bifogade ppt-bilder).

På förra mötet presenterade vi ett projekt där Nestor följer Boo vårdcentral som prövar nya arbetssätt för att bättre ta hand om patienter som har behov av extra stöd.

Några geriatriska enheter har på eget initiativ eller tilläggsuppdrag startat upp ”*förstärkt utskrivning efter sjukhusvistelse*”, s.k. FU. Inom Nestors geografiska område kommer Handengeriatriken och Södertälje sjukhus testa detta arbetssätt. I korthet går det ut på att ett geriatriskt team från sjukhuset ”följer med patienten hem” i syfte att trygga för patienten och säkerställa att det nödvändigaste finns på plats den allra första tiden efter utskrivning. Detta team ska arbeta parallellt med de insatser som ska ges av kommunen (hemtjänst) och öppenvården (hemsjukvård och primärvård). Nestor kommer att följa arbetet på Handengeriatriken och Södertälje sjukhus under nästa år, planering av det kommer starta i början av året.

Flera kommuner arbetar eller har arbetat med egna *hemgångsteam* som också syftar till att trygga och säkra upp den första tiden i hemmet efter en äldre person har varit på sjukhus. Det kan ersätta ordinarie hemtjänst eller vara ett komplement. I dessa team ingår undersköterskor som genomgått internutbildning av olika slag. I dagsläget är det Botkyrka och Södertälje bland Nestors kommuner som har sådana team. Många beskriver att teamen fungerar väl, att både personal och äldre är väldigt nöjda med det som görs, men det saknas systematisk utvärdering.

Några kommentarer från rådet för Nestor att beakta i eventuellt fortsatt arbete:

- Förr fanns en Äldrelots på geriatriken i Nynäshamn. En tid lades den funktionen ner, men finns nu tillbaka i någon form.
- FU låter som ASIH (avancerad sjukvård i hemmet) light version.
- Låter bra med trygghetsskapande insatser.
- Finns fortfarande glapp i överlämnande till vårdcentralen, den äldre kan behöva stöd i olika frågor, tex hur man ska ta sina läkemedel.
- Egentligen en större fråga som handlar om att vården mer och mer flyttar ur från sjukhusen och att primärvården i större utsträckning behöver ta över ett större ansvar och ha den medicinska kompetens som krävs för att kunna vårda alltmer sjuka och sköra äldre i hemmet.
- Risk att info till hemgångsteamet kommer för sent, vore bra om de kunde komma in tidigare, träffa patienten innan patienten kommit hem.

Stödmaterial till rapporter

Nestors rapporter innehåller oftast mycket information och det kan vara svårt för chefer och medarbetare att ha tid och möjlighet att plocka ut och använda kunskapen från rapporterna. Därför gör Nestor också alltid en sammanfattning av rapporten, både i text och bild, ibland även en kortare film som visar de viktigaste fynden i rapporten. Under hösten har Nestor prövat att ytterligare underlätta användningen av kunskapen från rapporter genom att ta fram ett diskussionsmaterial till rapporten "Hälso- och sjukvård på säbo- del 2", som ni har fått sänt till er vid tidigare tillfälle. Helén presenterade utkastet som planeras vara färdigt i januari-24 och bad om kommentarer från rådet. Materialet kommer att presenteras under en Chefsmorgon i februari som kommer ha temat Teamsamverkan på särskilt boende. Se materialet i bifogade ppt-presentationen. Länk till rapporten och filmen: [Rapport och film>](#)

Kommentarer:

- Bra och viktigt
- Vilken chef riktar sig materialet till? Enhetschefen på boendet eller chefen över alla särskilda boenden i kommunen. (Svaret är att det kan rikta sig till båda nivåerna)
- Viktigt med förankringsarbetet
- Materialet skulle kunna skickas till nämnden för info, till KPR-ordförande eller de verksamhetsråd för särskilt boende som en del kommuner har och där vissa seniorrådsmedlemmar sitter med för att kunna visa/sprida materialet.

5 Diskussion och input - Civilsamhällesprojekt

Seniorrådet lyfte i våras en idé om ett projekt kopplat till civilsamhället som är en viktig aktör kopplat till socialtjänstens verksamhet. Det kan vara av värde att visa på civilsamhällets erfarenheter, öka kunskapen om alla insatser som görs och hur civilsamhället kan vara ett komplement till de offentliga aktörerna. Denna idé var styrgruppen mycket positiv till och alla kommuner har signalerat att de är intresserade av ett sådan projekt. Nu finns det med i planen för 2024, men vi har ännu inte börjat arbeta med hur det skulle läggas upp. Nestor vill höra

mer om Seniorrådets tankar kring ett sådant projekt inför planering och fortsatt arbete. Därför avsatte vi tid för diskussion i mindre grupper kring detta. Varje grupp fick dokumentera och besvara frågor om: projektiden, identifiering av civilsamhället, kunskap och erfarenhet av samverkan mellan kommun/region och civilsamhälle, tankar kring syfte och mål med projektet, vilken målgrupp skulle ha mest nytt av ökad samverkan med civilsamhället, vilka bör involveras i ett projekt, hur kan man gå till väga, risker/farhågor med ett sådant projekt. Nestor samlade in dokumentationen och kommer gå igenom dem för vidare arbete.

Några kommentarer från uppsamlingen i helgrupp:

- Civilsamhälle är tex alla föreningar, kyrkoförbund, fackföreningar, Senioruniversitet, Röda korset etc. Civilsamhället är också enskilda personer, vi är alla en del av civilsamhället.
 - Civilsamhället bygger på frivilliga åtaganden, eldsjälur, vilket kan vara en svaghet i systemet.
 - Ofrivillig ensamhet, vad vet vi om den egentligen? Hur stor är den, behöver undersökas mer?
 - Civilsamhället är till för den enskilde medborgarens skull, för att det offentliga inte klarar av sitt uppdrag alla gånger i form av pengar el resurser.
 - Nödvändigt med ett civilsamhälle som komplement.
 - Görs mycket som inte uppmärksammas tillräckligt, kartläggning behövs
 - Börja reda i begreppen och vilka aktörer som finns som är engagerade
 - Viktigt att bevara sin hälsa, förebygga ohälsa, därför viktigt med fysisk aktivitet, näringsrik mat, motverka psykisk ohälsa. Levnadsvanor som rökning, alkohol och övervikt också angelägna områden att arbeta med. Viktigt att inte bara fokusera på de mest sjuka och sköra äldre, många är friska och pigga, men finns saker att göra för att bibehålla god hälsa.
 - Bra att sprida info om aktiviteter som görs från civilsamhället, caféer, kurser, resor etc.
 - Risk att kommunerna ser civilsamhället som en "billig lösning"
 - Huvudteman i civilsamhällsinsatser: Motverka ensamhet, fysisk aktivitet, digital inkludering
 - Viktigt att tänka att alla medborgargrupper inte är inkluderade, tex invandrargrupper.
- Förmågan att få med dessa grupper finns inte alltid
- Bidragssystemet är en faktor att undersöka vidare. Hur får föreningar sina medel? Utifrån antal medlemmar eller utifrån sina verksamheter. Kan ibland krocka med kommunens intentioner när det gäller bidrag till föreningslivet och hur pengarna sedan delas ut
 - Bra med dialogmöten mellan kommun och civilsamhällets aktörer
 - Äldrevänlig kommun är något flera pratar om. Haninge vill bli det, Huddinge är på gång, även Botkyrka har lyft detta. Kan vara intressant att titta vidare på. Tips att titta på Göteborg-Äldrevänlig stad
 - Hur kan man mötas? Ibland svårigheter med lokalfrågan. Idrottsföreningar har ofta förtur när det kommer till att boka lokaler i kommunens regi
 - Medborgare som ej är med i någon förening borde välkomnas mer i det som erbjuds av civilsamhället
 - Skapa samverkan är den mest centrala punkten.
 - Nestor kan koma ut på medlemsmöten i pensionärsorganisationerna för att informera och diskutera projektet. Medlemmarna kan ge bra input till det fortsatta arbetet. Prata med ordförande i den lokala föreningen.

6 Nestors verksamhetsutveckling

Ny styrgruppsordförande vald, Pernilla Andréason, kvalitetschef i Södertälje. Under 2024 kommer ett nytt samverkansavtal tas fram.

7 Övrigt

Datum för Seniorrådets möten 2024:

23 feb

31 maj

27 sept

6 dec

Alla möten är på fredagar mellan 10-12.30 på Nestor (eller undantagsvis på Teams)

Till mötet i maj planeras att bjuda in även rådets suppleanter.

Vi önskar alla en **GOD JUL och GOTT NYTT ÅR!**

Camilla och Helén

Bifogas

- Powerpointbilder från mötet
- Uppdragsbeskrivning för Seniorrådet